

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 37

Rozeslána dne 2. srpna 2005

Cena Kč 79,-

O B S A H:

80. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu
81. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu
-

80

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 9. května 1992 byla v New Yorku přijatá Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu.

Jménem České republiky byla Úmluva podepsaná v New Yorku dne 18. června 1993.

Listina o schválení Úmluvy Českou republikou byla uložena u generálního tajemníka Organizace spojených národů, deponitáře Úmluvy, dne 7. října 1993.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 23 odst. 1 dne 21. března 1994 a téhož dne vstoupila v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE

UNITED NATIONS FRAMEWORK CONVENTION ON CLIMATE CHANGE

The Parties to this Convention,

Acknowledging that change in the Earth's climate and its adverse effects are a common concern of humankind,

Concerned that human activities have been substantially increasing the atmospheric concentrations of greenhouse gases, that these increases enhance the natural greenhouse effect, and that this will result on average in an additional warming of the Earth's surface and atmosphere and may adversely affect natural ecosystems and humankind,

Noting that the largest share of historical and current global emissions of greenhouse gases has originated in developed countries, that per capita emissions in developing countries are still relatively low and that the share of global emissions originating in developing countries will grow to meet their social and development needs,

Aware of the role and importance in terrestrial and marine ecosystems of sinks and reservoirs of greenhouse gases,

Noting that there are many uncertainties in predictions of climate change, particularly with regard to the timing, magnitude and regional patterns thereof,

Acknowledging that the global nature of climate change calls for the widest possible cooperation by all countries and their participation in an effective and appropriate international response, in accordance with their common but differentiated responsibilities and respective capabilities and their social and economic conditions,

Recalling the pertinent provisions of the Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment, adopted at Stockholm on 16 June 1972,

Recalling also that States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to exploit their own resources pursuant to their own environmental and developmental policies, and the responsibility to ensure that activities within their jurisdiction or control do not cause damage to the environment of other States or of areas beyond the limits of national jurisdiction,

Reaffirming the principle of sovereignty of States in international cooperation to address climate change,

Recognizing that States should enact effective environmental legislation, that environmental standards, management objectives and priorities should reflect the environmental and developmental context to which they apply,

and that standards applied by some countries may be inappropriate and of unwarranted economic and social cost to other countries, in particular developing countries,

Recalling the provisions of General Assembly resolution 44/228 of 22 December 1989 on the United Nations Conference on Environment and Development, and resolutions 43/53 of 6 December 1988, 44/207 of 22 December 1989, 45/212 of 21 December 1990 and 46/169 of 19 December 1991 on protection of global climate for present and future generations of mankind,

Recalling also the provisions of General Assembly resolution 44/206 of 22 December 1989 on the possible adverse effects of sea-level rise on islands and coastal areas, particularly low-lying coastal areas and the pertinent provisions of General Assembly resolution 44/172 of 19 December 1989 on the implementation of the Plan of Action to Combat Desertification,

Recalling further the Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, 1985, and the Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer, 1987, as adjusted and amended on 29 June 1990,

Noting the Ministerial Declaration of the Second World Climate Conference adopted on 7 November 1990,

Conscious of the valuable analytical work being conducted by many States on climate change and of the important contributions of the World Meteorological Organization, the United Nations Environment Programme and other organs, organizations and bodies of the United Nations system, as well as other international and intergovernmental bodies, to the exchange of results of scientific research and the coordination of research,

Recognizing that steps required to understand and address climate change will be environmentally, socially and economically most effective if they are based on relevant scientific, technical and economic considerations and continually re-evaluated in the light of new findings in these areas,

Recognizing that various actions to address climate change can be justified economically in their own right and can also help in solving other environmental problems,

Recognizing also the need for developed countries to take immediate action in a flexible manner on the basis of clear priorities, as a first step towards comprehensive response strategies at the global, national and, where agreed, regional levels that take into account all greenhouse gases, with due consideration of their relative contributions to the enhancement of the greenhouse effect,

Recognizing further that low-lying and other small island countries, countries with low-lying coastal, arid and semi-arid areas or areas liable to floods, drought and

desertification, and developing countries with fragile mountainous ecosystems are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change,

Recognizing the special difficulties of those countries, especially developing countries, whose economies are particularly dependent on fossil fuel production, use and exportation, as a consequence of action taken on limiting greenhouse gas emissions,

Affirming that responses to climate change should be coordinated with social and economic development in an integrated manner with a view to avoiding adverse impacts on the latter, taking into full account the legitimate priority needs of developing countries for the achievement of sustained economic growth and the eradication of poverty,

Recognizing that all countries, especially developing countries, need access to resources required to achieve sustainable social and economic development and that, in order for developing countries to progress towards that goal, their energy consumption will need to grow taking into account the possibilities for achieving greater energy efficiency and for controlling greenhouse gas emissions in general, including through the application of new technologies on terms which make such an application economically and socially beneficial,

Determined to protect the climate system for present and future generations,

Have agreed as follows:

ARTICLE 1**DEFINITIONS ***

For the purposes of this Convention:

1. "Adverse effects of climate change" means changes in the physical environment or biota resulting from climate change which have significant deleterious effects on the composition, resilience or productivity of natural and managed ecosystems or on the operation of socio-economic systems or on human health and welfare.
2. "Climate change" means a change of climate which is attributed directly or indirectly to human activity that alters the composition of the global atmosphere and which is in addition to natural climate variability observed over comparable time periods.
3. "Climate system" means the totality of the atmosphere, hydrosphere, biosphere and geosphere and their interactions.
4. "Emissions" means the release of greenhouse gases and/or their precursors into the atmosphere over a specified area and period of time.
5. "Greenhouse gases" means those gaseous constituents of the atmosphere, both natural and anthropogenic, that absorb and re-emit infrared radiation.
6. "Regional economic integration organization" means an organization constituted by sovereign States of a given region which has competence in respect of matters governed by this Convention or its protocols and has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to the instruments concerned.
7. "Reservoir" means a component or components of the climate system where a greenhouse gas or a precursor of a greenhouse gas is stored.
8. "Sink" means any process, activity or mechanism which removes a greenhouse gas, an aerosol or a precursor of a greenhouse gas from the atmosphere.
9. "Source" means any process or activity which releases a greenhouse gas, an aerosol or a precursor of a greenhouse gas into the atmosphere.

* Titles of articles are included solely to assist the reader.

ARTICLE 2**OBJECTIVE**

The ultimate objective of this Convention and any related legal instruments that the Conference of the Parties may adopt is to achieve, in accordance with the relevant provisions of the Convention, stabilization of greenhouse gas concentrations in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system. Such a level should be achieved within a time-frame sufficient to allow ecosystems to adapt naturally to climate change, to ensure that food production is not threatened and to enable economic development to proceed in a sustainable manner.

ARTICLE 3**PRINCIPLES**

In their actions to achieve the objective of the Convention and to implement its provisions, the Parties shall be guided, inter alia, by the following:

1. The Parties should protect the climate system for the benefit of present and future generations of humankind, on the basis of equity and in accordance with their common but differentiated responsibilities and respective capabilities. Accordingly, the developed country Parties should take the lead in combating climate change and the adverse effects thereof.
2. The specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, and of those Parties, especially developing country Parties, that would have to bear a disproportionate or abnormal burden under the Convention, should be given full consideration.
3. The Parties should take precautionary measures to anticipate, prevent or minimize the causes of climate change and mitigate its adverse effects. Where there are threats of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty should not be used as a reason for postponing such measures, taking into account that policies and measures to deal with climate change should be cost-effective so as to ensure global benefits at the lowest possible cost. To achieve this, such policies and measures should take into account different socio-economic contexts, be comprehensive, cover all relevant sources, sinks and reservoirs of greenhouse gases and adaptation, and comprise all economic sectors. Efforts to address climate change may be carried out cooperatively by interested Parties.

4. The Parties have a right to, and should, promote sustainable development. Policies and measures to protect the climate system against human-induced change should be appropriate for the specific conditions of each Party and should be integrated with national development programmes, taking into account that economic development is essential for adopting measures to address climate change.

5. The Parties should cooperate to promote a supportive and open international economic system that would lead to sustainable economic growth and development in all Parties, particularly developing country Parties, thus enabling them better to address the problems of climate change. Measures taken to combat climate change, including unilateral ones, should not constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination or a disguised restriction on international trade.

ARTICLE 4

COMMITMENTS

1. All Parties, taking into account their common but differentiated responsibilities and their specific national and regional development priorities, objectives and circumstances, shall:

- (a) Develop, periodically update, publish and make available to the Conference of the Parties, in accordance with Article 12, national inventories of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, using comparable methodologies to be agreed upon by the Conference of the Parties;
- (b) Formulate, implement, publish and regularly update national and, where appropriate, regional programmes containing measures to mitigate climate change by addressing anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, and measures to facilitate adequate adaptation to climate change;
- (c) Promote and cooperate in the development, application and diffusion, including transfer, of technologies, practices and processes that control, reduce or prevent anthropogenic emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol in all relevant sectors, including the energy, transport, industry, agriculture, forestry and waste management sectors;
- (d) Promote sustainable management, and promote and cooperate in the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of all

greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, including biomass, forests and oceans as well as other terrestrial, coastal and marine ecosystems;

- (e) Cooperate in preparing for adaptation to the impacts of climate change; develop and elaborate appropriate and integrated plans for coastal zone management, water resources and agriculture, and for the protection and rehabilitation of areas, particularly in Africa, affected by drought and desertification, as well as floods;
- (f) Take climate change considerations into account, to the extent feasible, in their relevant social, economic and environmental policies and actions, and employ appropriate methods, for example impact assessments, formulated and determined nationally, with a view to minimizing adverse effects on the economy, on public health and on the quality of the environment, of projects or measures undertaken by them to mitigate or adapt to climate change;
- (g) Promote and cooperate in scientific, technological, technical, socio-economic and other research, systematic observation and development of data archives related to the climate system and intended to further the understanding and to reduce or eliminate the remaining uncertainties regarding the causes, effects, magnitude and timing of climate change and the economic and social consequences of various response strategies;
- (h) Promote and cooperate in the full, open and prompt exchange of relevant scientific, technological, technical, socio-economic and legal information related to the climate system and climate change, and to the economic and social consequences of various response strategies;
- (i) Promote and cooperate in education, training and public awareness related to climate change and encourage the widest participation in this process, including that of non-governmental organizations; and
- (j) Communicate to the Conference of the Parties information related to implementation, in accordance with Article 12.

2. The developed country Parties and other Parties included in Annex I commit themselves specifically as provided for in the following:

- (a) Each of these Parties shall adopt national¹ policies and take corresponding measures on the mitigation of climate change, by limiting its anthropogenic emissions of greenhouse gases and protecting and enhancing its greenhouse gas sinks and reservoirs. These policies and measures will demonstrate that developed countries are taking the lead in modifying longer-term trends in anthropogenic emissions consistent with the objective of the Convention, recognizing that the return by the end of the present decade to earlier levels of anthropogenic emissions of carbon dioxide and other greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol would contribute to such modification, and taking into account the differences in these Parties' starting points and approaches, economic structures and resource bases, the need to maintain strong and sustainable economic growth, available technologies and other individual circumstances, as well as the need for equitable and appropriate contributions by each of these Parties to the global effort regarding that objective. These Parties may implement such policies and measures jointly with other Parties and may assist other Parties in contributing to the achievement of the objective of the Convention and, in particular, that of this subparagraph;
- (b) In order to promote progress to this end, each of these Parties shall communicate, within six months of the entry into force of the Convention for it and periodically thereafter, and in accordance with Article 12, detailed information on its policies and measures referred to in subparagraph (a) above, as well as on its resulting projected anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol for the period referred to in subparagraph (a), with the aim of returning individually or jointly to their 1990 levels these anthropogenic emissions of carbon dioxide and other greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol. This information will be reviewed by the Conference of the Parties, at its first session and periodically thereafter, in accordance with Article 7;
- (c) Calculations of emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases for the purposes of subparagraph (b) above should take into account the best available scientific knowledge, including of the effective capacity of sinks and the respective contributions of such gases to climate change. The Conference of the Parties shall consider and agree

---

¹ This includes policies and measures adopted by regional economic integration organizations.

on methodologies for these calculations at its first session and review them regularly thereafter;

- (d) The Conference of the Parties shall, at its first session, review the adequacy of subparagraphs (a) and (b) above. Such review shall be carried out in the light of the best available scientific information and assessment on climate change and its impacts, as well as relevant technical, social and economic information. Based on this review, the Conference of the Parties shall take appropriate action, which may include the adoption of amendments to the commitments in subparagraphs (a) and (b) above. The Conference of the Parties, at its first session, shall also take decisions regarding criteria for joint implementation as indicated in subparagraph (a) above. A second review of subparagraphs (a) and (b) shall take place not later than 31 December 1998, and thereafter at regular intervals determined by the Conference of the Parties, until the objective of the Convention is met;
- (e) Each of these Parties shall :
  - (i) Coordinate as appropriate with other such Parties, relevant economic and administrative instruments developed to achieve the objective of the Convention; and
  - (ii) Identify and periodically review its own policies and practices which encourage activities that lead to greater levels of anthropogenic emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol than would otherwise occur;
- (f) The Conference of the Parties shall review, not later than 31 December 1998, available information with a view to taking decisions regarding such amendments to the lists in Annexes I and II as may be appropriate, with the approval of the Party concerned;
- (g) Any Party not included in Annex I may, in its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, notify the Depositary that it intends to be bound by subparagraphs (a) and (b) above. The Depositary shall inform the other signatories and Parties of any such notification.

3. The developed country Parties and other developed Parties included in Annex II shall provide new and additional financial resources to meet the agreed full costs incurred by

developing country Parties in complying with their obligations under Article 12, paragraph 1. They shall also provide such financial resources, including for the transfer of technology, needed by the developing country Parties to meet the agreed full incremental costs of implementing measures that are covered by paragraph 1 of this Article and that are agreed between a developing country Party and the international entity or entities referred to in Article 11, in accordance with that Article. The implementation of these commitments shall take into account the need for adequacy and predictability in the flow of funds and the importance of appropriate burden sharing among the developed country Parties.

4. The developed country Parties and other developed Parties included in Annex II shall also assist the developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change in meeting costs of adaptation to those adverse effects.

5. The developed country Parties and other developed Parties included in Annex II shall take all practicable steps to promote, facilitate and finance, as appropriate, the transfer of, or access to, environmentally sound technologies and know-how to other Parties, particularly developing country Parties, to enable them to implement the provisions of the Convention. In this process, the developed country Parties shall support the development and enhancement of endogenous capacities and technologies of developing country Parties. Other Parties and organizations in a position to do so may also assist in facilitating the transfer of such technologies.

6. In the implementation of their commitments under paragraph 2 above, a certain degree of flexibility shall be allowed by the Conference of the Parties to the Parties included in Annex I undergoing the process of transition to a market economy, in order to enhance the ability of these Parties to address climate change, including with regard to the historical level of anthropogenic emissions of greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol chosen as a reference.

7. The extent to which developing country Parties will effectively implement their commitments under the Convention will depend on the effective implementation by developed country Parties of their commitments under the Convention related to financial resources and transfer of technology and will take fully into account that economic and social development and poverty eradication are the first and overriding priorities of the developing country Parties.

8. In the implementation of the commitments in this Article, the Parties shall give full consideration to what actions are necessary under the Convention, including actions related to funding, insurance and the transfer of technology, to meet the

specific needs and concerns of developing country Parties arising from the adverse effects of climate change and/or the impact of the implementation of response measures, especially on:

- (a) Small island countries;
- (b) Countries with low-lying coastal areas;
- (c) Countries with arid and semi-arid areas, forested areas and areas liable to forest decay;
- (d) Countries with areas prone to natural disasters;
- (e) Countries with areas liable to drought and desertification;
- (f) Countries with areas of high urban atmospheric pollution;
- (g) Countries with areas with fragile ecosystems, including mountainous ecosystems;
- (h) Countries whose economies are highly dependent on income generated from the production, processing and export, and/or on consumption of fossil fuels and associated energy-intensive products; and
- (i) Land-locked and transit countries.

Further, the Conference of the Parties may take actions, as appropriate, with respect to this paragraph.

9. The Parties shall take full account of the specific needs and special situations of the least developed countries in their actions with regard to funding and transfer of technology.

10. The Parties shall, in accordance with Article 10, take into consideration in the implementation of the commitments of the Convention the situation of Parties, particularly developing country Parties, with economies that are vulnerable to the adverse effects of the implementation of measures to respond to climate change. This applies notably to Parties with economies that are highly dependent on income generated from the production, processing and export, and/or consumption of fossil fuels and associated energy-intensive products and/or the use of fossil fuels for which such Parties have serious difficulties in switching to alternatives.

ARTICLE 5

RESEARCH AND SYSTEMATIC OBSERVATION

In carrying out their commitments under Article 4, paragraph 1(g), the Parties shall:

- (a) Support and further develop, as appropriate, international and intergovernmental programmes and networks or organizations aimed at defining, conducting, assessing and financing research, data collection and systematic observation, taking into account the need to minimize duplication of effort;
- (b) Support international and intergovernmental efforts to strengthen systematic observation and national scientific and technical research capacities and capabilities, particularly in developing countries, and to promote access to, and the exchange of, data and analyses thereof obtained from areas beyond national jurisdiction; and
- (c) Take into account the particular concerns and needs of developing countries and cooperate in improving their endogenous capacities and capabilities to participate in the efforts referred to in subparagraphs (a) and (b) above.

ARTICLE 6**EDUCATION, TRAINING AND PUBLIC AWARENESS**

In carrying out their commitments under Article 4, paragraph 1(i), the Parties shall:

- (a) Promote and facilitate at the national and, as appropriate, subregional and regional levels, and in accordance with national laws and regulations, and within their respective capacities:
  - (i) The development and implementation of educational and public awareness programmes on climate change and its effects;
  - (ii) Public access to information on climate change and its effects;
  - (iii) Public participation in addressing climate change and its effects and developing adequate responses; and
  - (iv) Training of scientific, technical and managerial personnel.
- (b) Cooperate in and promote, at the international level, and, where appropriate, using existing bodies:
  - (i) The development and exchange of educational and public awareness material on climate change and its effects; and
  - (ii) The development and implementation of education and training programmes, including the strengthening of national institutions and the exchange or secondment of personnel to train experts in this field, in particular for developing countries.

ARTICLE 7**CONFERENCE OF THE PARTIES**

1. A Conference of the Parties is hereby established.
2. The Conference of the Parties, as the supreme body of this Convention, shall keep under regular review the implementation of the Convention and any related legal instruments that the Conference of the Parties may adopt, and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote the effective implementation of the Convention. To this end, it shall:

- (a) Periodically examine the obligations of the Parties and the institutional arrangements under the Convention, in the light of the objective of the Convention, the experience gained in its implementation and the evolution of scientific and technological knowledge;
- (b) Promote and facilitate the exchange of information on measures adopted by the Parties to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under the Convention;
- (c) Facilitate, at the request of two or more Parties, the coordination of measures adopted by them to address climate change and its effects, taking into account the differing circumstances, responsibilities and capabilities of the Parties and their respective commitments under the Convention;
- (d) Promote and guide, in accordance with the objective and provisions of the Convention, the development and periodic refinement of comparable methodologies, to be agreed on by the Conference of the Parties, inter alia, for preparing inventories of greenhouse gas emissions by sources and removals by sinks, and for evaluating the effectiveness of measures to limit the emissions and enhance the removals of these gases;
- (e) Assess, on the basis of all information made available to it in accordance with the provisions of the Convention, the implementation of the Convention by the Parties, the overall effects of the measures taken pursuant to the Convention, in particular environmental, economic and social effects as well as their cumulative impacts and the extent to which progress towards the objective of the Convention is being achieved;
- (f) Consider and adopt regular reports on the implementation of the Convention and ensure their publication;
- (g) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of the Convention;
- (h) Seek to mobilize financial resources in accordance with Article 4, paragraphs 3, 4 and 5, and Article 11;
- (i) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of the Convention;

- (j) Review reports submitted by its subsidiary bodies and provide guidance to them;
- (k) Agree upon and adopt, by consensus, rules of procedure and financial rules for itself and for any subsidiary bodies;
- (l) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies; and
- (m) Exercise such other functions as are required for the achievement of the objective of the Convention as well as all other functions assigned to it under the Convention.

3. The Conference of the Parties shall, at its first session, adopt its own rules of procedure as well as those of the subsidiary bodies established by the Convention, which shall include decision-making procedures for matters not already covered by decision-making procedures stipulated in the Convention. Such procedures may include specified majorities required for the adoption of particular decisions.

4. The first session of the Conference of the Parties shall be convened by the interim secretariat referred to in Article 21 and shall take place not later than one year after the date of entry into force of the Convention. Thereafter, ordinary sessions of the Conference of the Parties shall be held every year unless otherwise decided by the Conference of the Parties.

5. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

6. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not Party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by the Convention, and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

ARTICLE 8

SECRETARIAT

1. A secretariat is hereby established.
2. The functions of the secretariat shall be:
  - (a) To make arrangements for sessions of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies established under the Convention and to provide them with services as required;
  - (b) To compile and transmit reports submitted to it;
  - (c) To facilitate assistance to the Parties, particularly developing country Parties, on request, in the compilation and communication of information required in accordance with the provisions of the Convention;
  - (d) To prepare reports on its activities and present them to the Conference of the Parties;
  - (e) To ensure the necessary coordination with the secretariats of other relevant international bodies;
  - (f) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
  - (g) To perform the other secretariat functions specified in the Convention and in any of its protocols and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.
3. The Conference of the Parties, at its first session, shall designate a permanent secretariat and make arrangements for its functioning.

ARTICLE 9**SUBSIDIARY BODY FOR SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL ADVICE**

1. A subsidiary body for scientific and technological advice is hereby established to provide the Conference of the Parties and, as appropriate, its other subsidiary bodies with timely information and advice on scientific and technological matters relating to the Convention. This body shall be open to participation by all Parties and shall be multidisciplinary. It shall comprise government representatives competent in the relevant field of expertise. It shall report regularly to the Conference of the Parties on all aspects of its work.

2. Under the guidance of the Conference of the Parties, and drawing upon existing competent international bodies, this body shall:

- (a) Provide assessments of the state of scientific knowledge relating to climate change and its effects;
- (b) Prepare scientific assessments on the effects of measures taken in the implementation of the Convention;
- (c) Identify innovative, efficient and state-of-the-art technologies and know-how and advise on the ways and means of promoting development and/or transferring such technologies;
- (d) Provide advice on scientific programmes, international cooperation in research and development related to climate change, as well as on ways and means of supporting endogenous capacity-building in developing countries; and
- (e) Respond to scientific, technological and methodological questions that the Conference of the Parties and its subsidiary bodies may put to the body.

3. The functions and terms of reference of this body may be further elaborated by the Conference of the Parties.

ARTICLE 10

SUBSIDIARY BODY FOR IMPLEMENTATION

1. A subsidiary body for implementation is hereby established to assist the Conference of the Parties in the assessment and review of the effective implementation of the Convention. This body shall be open to participation by all Parties and comprise government representatives who are experts on matters related to climate change. It shall report regularly to the Conference of the Parties on all aspects of its work.

2. Under the guidance of the Conference of the Parties, this body shall:

- (a) Consider the information communicated in accordance with Article 12, paragraph 1, to assess the overall aggregated effect of the steps taken by the Parties in the light of the latest scientific assessments concerning climate change;
- (b) Consider the information communicated in accordance with Article 12, paragraph 2, in order to assist the

Conference of the Parties in carrying out the reviews required by Article 4, paragraph 2(d); and

- (c) Assist the Conference of the Parties, as appropriate, in the preparation and implementation of its decisions.

ARTICLE 11

FINANCIAL MECHANISM

1. A mechanism for the provision of financial resources on a grant or concessional basis, including for the transfer of technology, is hereby defined. It shall function under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties, which shall decide on its policies, programme priorities and eligibility criteria related to this Convention. Its operation shall be entrusted to one or more existing international entities.

2. The financial mechanism shall have an equitable and balanced representation of all Parties within a transparent system of governance.

3. The Conference of the Parties and the entity or entities entrusted with the operation of the financial mechanism shall agree upon arrangements to give effect to the above paragraphs, which shall include the following:

- (a) Modalities to ensure that the funded projects to address climate change are in conformity with the policies, programme priorities and eligibility criteria established by the Conference of the Parties;
- (b) Modalities by which a particular funding decision may be reconsidered in light of these policies, programme priorities and eligibility criteria;
- (c) Provision by the entity or entities of regular reports to the Conference of the Parties on its funding operations, which is consistent with the requirement for accountability set out in paragraph 1 above; and
- (d) Determination in a predictable and identifiable manner of the amount of funding necessary and available for the implementation of this Convention and the conditions under which that amount shall be periodically reviewed.

4. The Conference of the Parties shall make arrangements to implement the above-mentioned provisions at its first session, reviewing and taking into account the interim arrangements referred to in Article 21, paragraph 3, and shall decide

whether these interim arrangements shall be maintained. Within four years thereafter, the Conference of the Parties shall review the financial mechanism and take appropriate measures.

5. The developed country Parties may also provide and developing country Parties avail themselves of, financial resources related to the implementation of the Convention through bilateral, regional and other multilateral channels.

ARTICLE 12

COMMUNICATION OF INFORMATION RELATED TO IMPLEMENTATION

1. In accordance with Article 4, paragraph 1, each Party shall communicate to the Conference of the Parties, through the secretariat, the following elements of information:

- (a) A national inventory of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of all greenhouse gases not controlled by the Montreal Protocol, to the extent its capacities permit, using comparable methodologies to be promoted and agreed upon by the Conference of the Parties;
- (b) A general description of steps taken or envisaged by the Party to implement the Convention; and
- (c) Any other information that the Party considers relevant to the achievement of the objective of the Convention and suitable for inclusion in its communication, including, if feasible, material relevant for calculations of global emission trends.

2. Each developed country Party and each other Party included in Annex I shall incorporate in its communication the following elements of information:

- (a) A detailed description of the policies and measures that it has adopted to implement its commitment under Article 4, paragraphs 2(a) and 2(b); and
- (b) A specific estimate of the effects that the policies and measures referred to in subparagraph (a) immediately above will have on anthropogenic emissions by its sources and removals by its sinks of greenhouse gases during the period referred to in Article 4, paragraph 2(a).

3. In addition, each developed country Party and each other developed Party included in Annex II shall incorporate details of measures taken in accordance with Article 4, paragraphs 3, 4 and 5.

4. Developing country Parties may, on a voluntary basis, propose projects for financing, including specific technologies, materials, equipment, techniques or practices

that would be needed to implement such projects, along with, if possible, an estimate of all incremental costs, of the reductions of emissions and increments of removals of greenhouse gases, as well as an estimate of the consequent benefits.

5. Each developed country Party and each other Party included in Annex I shall make its initial communication within six months of the entry into force of the Convention for that Party. Each Party not so listed shall make its initial communication within three years of the entry into force of the Convention for that Party, or of the availability of financial resources in accordance with Article 4, paragraph 3. Parties that are least developed countries may make their initial communication at their discretion. The frequency of subsequent communications by all Parties shall be determined by the Conference of the Parties, taking into account the differentiated timetable set by this paragraph.

6. Information communicated by Parties under this Article shall be transmitted by the secretariat as soon as possible to the Conference of the Parties and to any subsidiary bodies concerned. If necessary, the procedures for the communication of information may be further considered by the Conference of the Parties.

7. From its first session, the Conference of the Parties shall arrange for the provision to developing country Parties of technical and financial support, on request, in compiling and communicating information under this Article, as well as in identifying the technical and financial needs associated with proposed projects and response measures under Article 4. Such support may be provided by other Parties, by competent international organizations and by the secretariat, as appropriate.

8. Any group of Parties may, subject to guidelines adopted by the Conference of the Parties, and to prior notification to the Conference of the Parties, make a joint communication in fulfilment of their obligations under this Article, provided that such a communication includes information on the fulfilment by each of these Parties of its individual obligations under the Convention.

9. Information received by the secretariat that is designated by a Party as confidential, in accordance with criteria to be established by the Conference of the Parties, shall be aggregated by the secretariat to protect its confidentiality before being made available to any of the bodies involved in the communication and review of information.

10. Subject to paragraph 9 above, and without prejudice to the ability of any Party to make public its communication at any time, the secretariat shall make communications by Parties

under this Article publicly available at the time they are submitted to the Conference of the Parties.

ARTICLE 13

RESOLUTION OF QUESTIONS REGARDING IMPLEMENTATION

The Conference of the Parties shall, at its first session, consider the establishment of a multilateral consultative process, available to Parties on their request, for the resolution of questions regarding the implementation of the Convention.

ARTICLE 14

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. In the event of a dispute between any two or more Parties concerning the interpretation or application of the Convention, the Parties concerned shall seek a settlement of the dispute through negotiation or any other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention, or at any time thereafter, a Party which is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, in respect of any dispute concerning the interpretation or application of the Convention, it recognizes as compulsory ipso facto and without special agreement, in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice, and/or
- (b) Arbitration in accordance with procedures to be adopted by the Conference of the Parties as soon as practicable, in an annex on arbitration.

A Party which is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedures referred to in subparagraph (b) above.

3. A declaration made under paragraph 2 above shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.

4. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration shall not in any way affect proceedings pending before the International Court of Justice or the arbitral tribunal, unless the parties to the dispute otherwise agree.

5. Subject to the operation of paragraph 2 above, if after twelve months following notification by one Party to another that a dispute exists between them, the Parties concerned have not been able to settle their dispute through the means mentioned in paragraph 1 above, the dispute shall be submitted, at the request of any of the parties to the dispute, to conciliation.

6. A conciliation commission shall be created upon the request of one of the parties to the dispute. The commission shall be composed of an equal number of members appointed by each party concerned and a chairman chosen jointly by the members appointed by each party. The commission shall render a recommendatory award, which the parties shall consider in good faith.

7. Additional procedures relating to conciliation shall be adopted by the Conference of the Parties, as soon as practicable, in an annex on conciliation.

8. The provisions of this Article shall apply to any related legal instrument which the Conference of the Parties may adopt, unless the instrument provides otherwise.

ARTICLE 15

AMENDMENTS TO THE CONVENTION

1. Any Party may propose amendments to the Convention.

2. Amendments to the Convention shall be adopted at an ordinary session of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment to the Convention shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories to the Convention and, for information, to the Depositary.

3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to the Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting. The adopted amendment shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for their acceptance.

4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depositary. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 above shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of an instrument of acceptance by at least three fourths of the Parties to the Convention.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depositary its instrument of acceptance of the said amendment.

6. For the purposes of this Article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.

ARTICLE 16

ADOPTION AND AMENDMENT OF ANNEXES TO THE CONVENTION

1. Annexes to the Convention shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided, a reference to the Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Without prejudice to the provisions of Article 14, paragraphs 2(b) and 7, such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

2. Annexes to the Convention shall be proposed and adopted in accordance with the procedure set forth in Article 15, paragraphs 2, 3 and 4.

3. An annex that has been adopted in accordance with paragraph 2 above shall enter into force for all Parties to the Convention six months after the date of the communication by the Depositary to such Parties of the adoption of the annex, except for those Parties that have notified the Depositary, in writing, within that period of their non-acceptance of the annex. The annex shall enter into force for Parties which withdraw their notification of non-acceptance on the ninetieth day after the date on which withdrawal of such notification has been received by the Depositary.

4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to the Convention shall be subject to the same procedure as that for the proposal, adoption and entry into force of annexes to the Convention in accordance with paragraphs 2 and 3 above.

5. If the adoption of an annex or an amendment to an annex involves an amendment to the Convention, that annex or amendment to an annex shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

ARTICLE 17

PROTOCOLS

1. The Conference of the Parties may, at any ordinary session, adopt protocols to the Convention.
2. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Parties by the secretariat at least six months before such a session.
3. The requirements for the entry into force of any protocol shall be established by that instrument.
4. Only Parties to the Convention may be Parties to a protocol.
5. Decisions under any protocol shall be taken only by the Parties to the protocol concerned.

ARTICLE 18

RIGHT TO VOTE

1. Each Party to the Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 below.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to the Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

ARTICLE 19

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of the Convention and of protocols adopted in accordance with Article 17.

ARTICLE 20**SIGNATURE**

This Convention shall be open for signature by States Members of the United Nations or of any of its specialized agencies or that are Parties to the Statute of the International Court of Justice and by regional economic integration organizations at Rio de Janeiro, during the United Nations Conference on Environment and Development, and thereafter at United Nations Headquarters in New York from 20 June 1992 to 19 June 1993.

ARTICLE 21**INTERIM ARRANGEMENTS**

1. The secretariat functions referred to in Article 8 will be carried out on an interim basis by the secretariat established by the General Assembly of the United Nations in its resolution 45/212 of 21 December 1990, until the completion of the first session of the Conference of the Parties.
2. The head of the interim secretariat referred to in paragraph 1 above will cooperate closely with the Intergovernmental Panel on Climate Change to ensure that the Panel can respond to the need for objective scientific and technical advice. Other relevant scientific bodies could also be consulted.
3. The Global Environment Facility of the United Nations Development Programme, the United Nations Environment Programme and the International Bank for Reconstruction and Development shall be the international entity entrusted with the operation of the financial mechanism referred to in Article 11 on an interim basis. In this connection, the Global Environment Facility should be appropriately restructured and its membership made universal to enable it to fulfil the requirements of Article 11.

ARTICLE 22**RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL OR ACCESSION**

1. The Convention shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization which becomes a Party to the Convention without any of its member

States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to the Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by the Convention. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

ARTICLE 23

ENTRY INTO FORCE

1. The Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves the Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of the organization.

ARTICLE 24

RESERVATIONS

No reservations may be made to the Convention.

ARTICLE 25

WITHDRAWAL

1. At any time after three years from the date on which the Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from any protocol to which it is a Party.

ARTICLE 26

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

DONE at New York this ninth day of May one thousand nine hundred and ninety-two.

Annex I

Australia
Austria
Belarus^{a/}
Belgium
Bulgaria^{a/}
Canada
Czechoslovakia^{a/}
Denmark
European Economic Community
Estonia^{a/}
Finland
France
Germany
Greece
Hungary^{a/}
Iceland
Ireland
Italy
Japan
Latvia^{a/}
Lithuania^{a/}
Luxembourg
Netherlands
New Zealand
Norway
Poland^{a/}
Portugal
Romania^{a/}
Russian Federation^{a/}
Spain
Sweden
Switzerland
Turkey
Ukraine^{a/}
United Kingdom of Great
Britain and Northern Ireland
United States of America

---

^{a/} Countries that are undergoing the process of transition to a market economy.

Annex II

Australia
Austria
Belgium
Canada
Denmark
European Economic Community
Finland
France
Germany
Greece
Iceland
Ireland
Italy
Japan
Luxembourg
Netherlands
New Zealand
Norway
Portugal
Spain
Sweden
Switzerland
Turkey
United Kingdom of Great
    Britain and Northern Ireland
United States of America

PŘEKLAD

RÁMCOVÁ ÚMLUVA ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ O ZMĚNĚ KLIMATU

SMLUVNÍ STRANY TĚTO ÚMLUVY

UZNÁVAJÍCE, že změna klimatu Země a její nepříznivé důsledky jsou společným zájmem celého lidstva,

ZNEPOKOJENY tím, že lidské činnosti vedou k neustálému narůstání koncentrací skleníkových plynů v atmosféře a tento nárůst zvyšuje přirozený skleníkový efekt a že to povede v průměru k dalšímu oteplování zemského povrchu a atmosféry a pravděpodobně nepříznivě ovlivní přírodní ekosystémy a lidstvo jako takové,

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že největší podíl na dřívějších a současných globálních emisích mají rozvinuté země, že množství emisí na obyvatele je v rozvojových zemích stále relativně malé a že podíl rozvojových zemí na globálních emisích bude narůstat, aby mohly být uspokojeny jejich sociální a rozvojové potřeby,

VĚDOMY si úlohy a významu pohlcování a ukládání skleníkových plynů v ekosystémech pevnin a oceánů,

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že existuje celá řada nejasností, co se týče předpovědí změn klimatu, zvláště s ohledem na časové rozvržení, velikost a jejich regionální projevy,

BEROUCE V ÚVAHU, že globální povaha změny klimatu si žádá co nejširší spolupráci všech zemí a jejich účast v účinné a přiměřené mezinárodní reakci, v souladu s jejich společnými, i když rozdílnými odpovědnostmi a možnostmi a s jejich sociálními a hospodářskými podmínkami,

PŘIPOMÍNÁJÍCE příslušná opatření z prohlášení přijatého na Konferenci Organizace spojených národů o životním prostředí ve Stockholmu dne 16. června 1972,

PŘIPOMÍNÁJÍCE ROVNĚŽ, že státy mají v souladu s Chartou Organizace spojených národů a v souladu se zásadami mezinárodního práva suverénní právo využívat své vlastní zdroje na základě svých vlastních koncepcí ochrany životního prostředí a rozvoje a mají odpovědnost zajistit, aby činnosti v rámci jejich rozsahu působnosti nebo dohledu nezpůsobily škodu na životním prostředí jiného státu nebo v oblastech mimo dosah jejich vnitrostátní působnosti,

ZNOVU POTVRZUJÍCE zásadu suverenity států v mezinárodní spolupráci týkající se změny klimatu,

UZNÁVAJÍCE, že by státy měly přijmout účinné právní předpisy, že by environmentální normy a cíle a priority hospodaření měly odrážet souvislosti životního prostředí a vývoje, na který se vztahují, a že normy zavedené v některých zemích mohou být neadekvátní a mohou vyvolávat neopodstatněné ekonomické a sociální náklady v dalších, zejména rozvojových zemích,

PŘIPOMÍNÁJÍCE ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/228 ze dne 22. prosince 1989, týkající se Konference Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji, a usnesení 43/53 ze dne 6. prosince 1988, 44/207 ze dne 22. prosince 1989, 45/212 ze dne 21. prosince 1990 a 46/169 ze dne 19. prosince 1991 o ochraně světového klimatu pro současné a budoucí generace lidstva,

PŘIPOMÍNÁJÍCE také ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/206 ze dne 22. prosince 1989 o možných nepříznivých účincích zvýšení hladiny moří na ostrovní a pobřežní oblasti, zvláště nížinné pobřežní oblasti, a příslušná ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/172 ze dne 19. prosince 1989 o provádění akčního plánu boje proti desertifikaci,

PŘIPOMÍNÁJÍCE dále Vídeňskou úmluvu na ochranu ozonové vrstvy z roku 1985 a Montrealský protokol z roku 1987 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, naposledy upraveného a pozměněného dne 29. června 1990,

ZAZNAMENÁVAJÍCE ministerské prohlášení ze druhé světové konference o klimatu přijaté 7. listopadu 1990,

VĚDOMY si cenné analytické práce prováděné mnoha státy v oblasti změny klimatu a významného přínosu Světové meteorologické organizace, Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí a činnosti dalších orgánů a organizací v rámci systému Organizace spojených národů, stejně jako dalších mezinárodních a mezivládních orgánů, k výměně výsledků vědeckého výzkumu a k jeho koordinaci,

UZNÁVAJÍCE, že kroky vedoucí k pochopení a k zaujetí postoje vůči změně klimatu budou z environmentálního, sociálního i ekonomického hlediska neúčinnější, když budou založeny na příslušných vědeckých, technických a ekonomických poznatcích a když budou soustavně přehodnocovány z hlediska nových zjištění v uvedených oblastech,

UZNÁVAJÍCE, že různé akce zaměřené na změnu klimatu mohou být samy o sobě z ekonomického hlediska oprávněné a mohou také napomáhat řešit další problémy životního prostředí,

UZNÁVAJÍCE rovněž jako potřebné, aby rozvinuté země okamžitě, pružným způsobem a na základě jasných priorit učinily první kroky směrem ke komplexním strategiím vůči změně klimatu na globální, národní, a kde je tak dojednáno, na regionální úrovni, které by braly v úvahu všechny skleníkové plyny s patřičným zřetelem na jejich relativní podíl na zesilování skleníkového efektu,

UZNÁVAJÍCE dále, že nížinné a další malé ostrovní země, země s nížinnými pobřežními, aridními a semiaridními oblastmi nebo oblastmi vystavenými záplavám, suchu či rozšiřování pouště a rozvojové země s křehkými horskými ekosystémy jsou zvláště citlivé na nepříznivé účinky změny klimatu,

UZNÁVAJÍCE specifické potíže zemí, a to zejména rozvojových, jejichž hospodářství jsou obzvláště závislá na produkci, využití a exportu fosilních paliv v důsledku opatření k omezení emisí skleníkových plynů,

POTVRZUJÍCE, že reakce na změnu klimatu by měly být integrovaným způsobem koordinovány se sociálním a hospodářským rozvojem, se snahou vyhnout se nepříznivým dopadům na tento rozvoj, při plném respektování zákonitě prioritní potřeby rozvojových zemí dosáhnout trvalého hospodářského růstu a vymýcení chudoby,

UZNÁVAJÍCE, že všechny země, zvláště rozvojové země, potřebují přístup ke zdrojům potřebným k dosažení trvalého sociálního a hospodářského rozvoje a že pro přiblížení tomuto cíli bude muset spotřeba energie rozvojových zemí narůstat při zohlednění možností k dosažení vyšší energetické hospodárnosti a ke kontrole emisí skleníkových plynů obecně, také prostřednictvím uplatnění nových technologií za podmínek, které činí tato uplatnění ekonomicky a sociálně výhodnými,

ODHODLÁNY chránit klimatický systém pro současné i budoucí generace

SE DOHODLY NA TOMTO:

Článek 1

Definice¹⁾

Pro účely této úmluvy se:

1. „nepříznivými účinky změny klimatu“ rozumějí takové změny ve fyzickém prostředí nebo v biotě v důsledku změny klimatu, které mají výrazné škodlivé účinky na složení, regenerační schopnosti či produktivitu přirozených a řízených ekosystémů, nebo na činnost sociálně-ekonomických systémů, nebo na lidské zdraví a blahobyť;
2. „změnou klimatu“ rozumí taková změna klimatu, která je vázána přímo nebo nepřímo na lidskou činnost měnící složení globální atmosféry a která je vedle přirozené variability klimatu pozorována za srovnatelný časový úsek;
3. „klimatickým systémem“ rozumí veškerá atmosféra, hydrosféra, biosféra a geosféra a jejich vzájemné ovlivňování;
4. „emisemi“ rozumí uvolňování skleníkových plynů nebo jejich prekurzorů do atmosféry nad určitou oblastí po určitou dobu;
5. „skleníkovými plyny“ rozumějí ty plynné složky atmosféry, jak přírodní tak antropogenní, které absorbují a opětovně vyzařují infračervené záření;
6. „organizací regionální hospodářské integrace“ rozumí organizace vytvořená suverénními státy dané oblasti, která má pravomoci v souvislosti se záležitostmi upravenými touto úmluvou nebo jejími protokoly a je náležitě pověřena, v souladu se svými vnitřními ustanoveními, podepisovat, ratifikovat, přijímat či schvalovat uvedené dokumenty nebo k nim přistupovat;
7. „rezervoárem“ rozumí ta část nebo ty části klimatického systému, kde jsou skleníkové plyny nebo jejich prekurzory ukládány;
8. „propadem“ rozumí proces, činnost nebo mechanismus, který odstraňuje skleníkový plyn, aerosol či prekurzor skleníkového plynu z atmosféry;
9. „zdrojem“ rozumí jakýkoli proces nebo činnost, při kterých se uvolňuje do atmosféry skleníkový plyn, aerosol či prekurzor skleníkového plynu.

¹⁾ Názvy článků jsou vloženy pouze jako pomůcka pro snazší orientaci v textu.

Článek 2

Cíl

Konečným cílem této úmluvy a jakýchkoli souvisejících právních dokumentů, které konference smluvních stran případně přijme, je dosáhnout, v souladu s odpovídajícími opatřeními úmluvy, stabilizace koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která by umožnila předejít nebezpečným důsledkům vzájemného působení lidstva a klimatického systému. Této úrovni by mělo být dosaženo v takovém časovém období, které umožní ekosystémům, aby se přirozenou cestou přizpůsobily změně klimatu, přičemž by nebyla ohrožena produkce potravin, a hospodářskému rozvoji, aby mohl pokračovat udržitelným způsobem.

Článek 3

Zásady

Při svých činnostech směřujících k naplnění cílů této úmluvy a k provedení jejích ustanovení se smluvní strany řídí, mimo jiné, těmito zásadami:

1. smluvní strany by měly chránit klimatický systém ve prospěch současných a budoucích generací lidstva na základě rovnosti a v souladu s jejich společnými, i když rozdílnými, odpovědnostmi a odpovídajícími schopnostmi. V této souvislosti by měly smluvní strany rozvinutých zemí zaujmout vedoucí postavení v boji proti změně klimatu a z ní plynoucích negativních důsledků;
2. v úvahu by měly být plně brány specifické potřeby a zvláštní podmínky smluvních stran rozvojových zemí, zejména těch, které jsou obzvláště vystavené nepříznivým účinkům změny klimatu, a smluvních stran, zejména smluvních stran rozvojových zemí, které by v souvislosti s touto úmluvou měly nést nadměrné nebo nepřiměřené zatížení;
3. smluvní strany by měly předběžně učinit opatření k předvídání, prevenci či minimalizaci příčin vedoucích ke změně klimatu a zmírnit tak její nepříznivé účinky. Pokud existuje hrozba vážné nezvratné škody, neměl by nedostatek úplné vědecké jistoty sloužit jako důvod k odkladu takových opatření za předpokladu, že přístupy a opatření řešící problém změny klimatu jsou nákladově efektivní a jsou schopny zajistit celosvětový prospěch při nejnižších možných nákladech. Aby bylo dosaženo těchto cílů, zmíněné přístupy a opatření by měly brát v úvahu různé sociálně-ekonomické souvislosti, být komplexní, zahrnovat všechny příslušné zdroje, propady a rezervoáry skleníkových plynů, stejně jako všechna odvětví hospodářství. Úsilí zúčastněných smluvních stran ve věci klimatu by mělo být vynakládáno ve vzájemné spolupráci;
4. smluvní strany mají právo a měly by podporovat udržitelný rozvoj. Přístupy a opatření k ochraně klimatického systému před změnou způsobenou člověkem by měly odpovídat specifickým podmínkám každé smluvní strany, měly by být integrovány do vnitrostátních rozvojových programů a měly by brát v úvahu, že hospodářský rozvoj je základem pro přijetí opatření vůči změně klimatu;
5. smluvní strany by měly spolupracovat při rozvíjení podpůrného a otevřeného mezinárodního hospodářského systému, který by vedl k udržitelnému hospodářskému růstu a rozvoji všech smluvních stran, zvláště smluvních stran rozvojových zemí, a tak jim umožnit lépe se vyrovnávat s problémem změny klimatu. Opatření přijatá v boji proti změně klimatu, včetně jednostranných opatření, by se neměla stát nástrojem svévolné či nespravedlivé diskriminace či skrytým omezením v mezinárodním obchodě.

Článek 4

Závazky

1. Všechny smluvní strany, berouce v úvahu své společné, ale rozdílné odpovědnosti a své konkrétní národní a regionální priority, cíle a podmínky, budou:

- a) rozvíjet, pravidelně doplňovat, zveřejňovat a zpřístupňovat konferenci smluvních stran, v souladu s článkem 12, národní inventury antropogenních emisí ze zdrojů a snížení pomocí propadů všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, za použití srovnatelných postupů dohodnutých konferencí smluvních stran;
- b) formulovat, uplatňovat, zveřejňovat a pravidelně aktualizovat národní a případně regionální programy obsahující opatření ke zmírnění změny klimatu se zaměřením na antropogenní emise podle zdrojů a jejich snížení v důsledku propadů u všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a opatření, která by usnadnila přiměřenou adaptaci změně klimatu;
- c) ve vzájemné spolupráci podporovat vývoj, využití a rozšiřování, včetně převodu technologií, postupů, procesů, které vedou ke kontrole, omezení či prevenci antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a to ve všech příslušných odvětvích včetně energetiky, dopravy, průmyslu, zemědělství, lesnictví a nakládání s odpady;
- d) podporovat udržitelné hospodaření s místy propadu a rezervoáry všech skleníkových plynů, na něž se

nevztahuje Montrealský protokol, včetně biomasy, lesů, oceánů, stejně tak jako ostatních pevninských, pobřežních a mořských ekosystémů, a ve vzájemné spolupráci podporovat jejich ochranu a rozvoj;

- e) spolupracovat při přípravě na adaptaci vůči dopadům změny klimatu, vyvíjet a rozpracovávat odpovídající a integrované plány pro postupy v pobřežních zónách, pro vodní zdroje a zemědělství a pro ochranu a obnovu oblastí, zvláště v Africe, které jsou postiženy suchem a desertifikací i záplavami;
- f) v přiměřeném rozsahu zohledňovat změnu klimatu v systémech jejich sociální, hospodářské a environmentální politiky a opatření, využívat vhodné metody, např. posouzení dopadu na životní prostředí, které budou definované a určené na národní úrovni, s ohledem na minimalizaci nepříznivých účinků jimi realizovaných projektů a opatření ke zmírnění či přizpůsobení se změně klimatu na hospodářství, na zdraví obyvatelstva a na kvalitu životního prostředí;
- g) ve vzájemné spolupráci podporovat vědecký, technologický, technický, společensko-hospodářský a ostatní výzkum, systematická sledování a rozvoj datových archivů týkajících se klimatického systému a zaměřených na prohloubení znalostí a snížení či odstranění zbývajících nejasností, které se týkají příčin, účinků, velikosti a časového postupu změny klimatu, a hospodářských a sociálních důsledků různých strategií vůči této změně;
- h) ve vzájemné spolupráci podporovat úplnou, otevřenou a rychlou výměnu příslušných vědeckých, technologických, technických, společensko-hospodářských a právních informací, které souvisejí s klimatickým systémem a změnou klimatu a s hospodářskými a společenskými důsledky různých strategií vůči změně klimatu;
- i) ve vzájemné spolupráci podporovat vzdělávání, výuku a povědomí veřejnosti v souvislosti se změnou klimatu a povzbuzovat co nejširší účast v tomto procesu, včetně nevládních organizací;
- j) sdělovat konferenci smluvních stran informace, týkající se realizace opatření v souladu s článkem 12.

2. Smluvní strany rozvinutých zemí a další smluvní strany zahrnuté v příloze I přijímají následující konkrétní závazky:

- a) každá z těchto smluvních stran přijme národní²⁾ přístupy a odpovídající opatření ke zmírnění změny klimatu s tím, že omezí své antropogenní emise skleníkových plynů a že bude chránit a rozšiřovat své propady a rezervoáry skleníkových plynů. Tyto přístupy a opatření budou důkazem, že rozvinuté země zaujímají vedoucí postavení při změnách dlouhodobých tendencí antropogenních emisí v souladu s cílem úmluvy, že uznávají, že jestliže se koncem tohoto desetiletí sníží antropogenní emise oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, přispěje to k těmto změnám, a přitom se bere v úvahu rozdílnost ve výchozích podmínkách a přístupech těchto smluvních stran a v jejich hospodářských strukturách a zdrojových základnách, jejich potřeba udržet silný a udržitelný hospodářský růst, dostupné technologie a další specifické okolnosti, stejně tak jako potřeba rovnocenného a odpovídajícího příspěvku každé z těchto smluvních stran ke globálnímu úsilí s ohledem na výše uvedený cíl. Tyto smluvní strany mohou takové přístupy a opatření provádět společně s ostatními smluvními stranami a mohou jiným smluvním stranám pomáhat při dosahování cíle úmluvy, zejména v tom, o čem pojednává toto písmeno;
- b) v zájmu podpory pokroku směřujícímu k tomuto cíli, každá z těchto smluvních stran sdělí do šesti měsíců ode dne, kdy pro ni tato úmluva vstoupila v platnost, a poté již pravidelně v souladu s článkem 12 podrobné informace o svých přístupech a opatřeních podle písmena a) i o svých předpokládaných antropogenních emisích podle zdrojů a sníženích v důsledku propadů skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, po dobu stanovenou v písmenu a), s cílem návratu ať již jednotlivě nebo společně na úroveň antropogenních emisí oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, dosaženou k roku 1990. Tyto informace přezkoumá konference smluvních stran na svém prvním zasedání a poté již pravidelně, v souladu s článkem 7;
- c) výpočty emisí podle zdrojů a snížení v důsledku propadů skleníkových plynů pro účely písmene b) by měly brát v úvahu nejlepší dostupné vědecké poznatky, včetně efektivní kapacity míst propadu a jednotlivých příspěvků těchto plynů ke změně klimatu. Konference smluvních stran zváží a odsouhlasí postupy pro tyto výpočty na svém prvním zasedání a dále je bude pravidelně přezkoumávat;
- d) na svém prvním zasedání přezkoumá konference smluvních stran přiměřenost písmen a) a b). Toto přezkoumání se provede s ohledem na nejlepší dostupné vědecké informace a posouzení změn klimatu a jejich dopadů, stejně tak jako příslušných technických, společenských a hospodářských informací. Na základě tohoto přezkoumání podnikne konference smluvních stran příslušné kroky, které mohou zahrnovat přijetí změn závazků obsažených v písmenech a) a b). Konference smluvních stran na svém prvním zasedání rovněž rozhodne o kritériích pro společné provádění opatření, jak je naznačeno v písmenu a). Druhé přezkoumání písmen a) a b) proběhne nejpozději do 31. prosince 1998 a dále v pravidelných intervalech určených konferencí smluvních stran, dokud nebude cíle úmluvy dosaženo;

²⁾ Včetně přístupů a opatření přijatých organizacemi regionální hospodářské integrace.

- e) každá z těchto smluvních stran:
- případně koordinuje s dalšími takovými smluvními stranami příslušné hospodářské a správní nástroje k dosažení cílů úmluvy;
  - identifikuje a pravidelně přezkoumává své vlastní politiky a zvyklosti, které podporují činnosti směřující k vyšší úrovni antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, než jaké by jinak bylo dosaženo;
- f) konference smluvních stran přezkoumá nejpozději do 31. prosince 1998 dostupné informace, aby mohla rozhodnout o případných změnách seznamů v přílohách I a II podle potřeby a se souhlasem dotčené smluvní strany;
- g) jakákoli smluvní strana, která není uvedena v příloze I, může ve své listině o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení nebo kdykoli poté oznámit depozitáři, že hodlá být vázána písmeny a) a b). Depozitář o takovém oznámení uvědomí ostatní signatáře a smluvní strany.

3. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II poskytnou nové a dodatečné finanční zdroje, aby byly pokryty odsouhlasené plné náklady smluvních stran rozvojových zemí při plnění závazků podle čl. 12 odst. 1. Poskytnou rovněž takové finanční zdroje, včetně zdrojů určených na převod technologií, které smluvní strany rozvojových zemí potřebují na pokrytí odsouhlasených plných přírůstkových nákladů na prováděcí opatření ve smyslu odstavce 1 tohoto článku a které jsou dohodnuty mezi smluvní stranou rozvojové země a mezinárodním subjektem či subjekty v souladu s článkem 11. Při uskutečňování těchto závazků je třeba brát v úvahu potřebu přiměřenosti a předvídatelnosti toku fondů a významnost odpovídajícího rozdělení zátěže mezi smluvní strany rozvinutých zemí.

4. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II budou rovněž pomáhat smluvním stranám rozvojových zemí zvláště vystaveným nepříznivým účinkům změny klimatu tím, že pokryjí náklady na přizpůsobení se těmto nepříznivým účinkům.

5. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II učiní veškeré možné kroky k podpoře, usnadnění a financování převodu environmentálně vhodných technologií a know-how ostatním smluvním stranám, zvláště stranám rozvojových zemí, aby jim umožnily provést opatření úmluvy. Smluvní strany rozvinutých zemí v tomto procesu podpoří rozvoj a rozšiřování domácích kapacit a technologií smluvních stran rozvojových zemí. Ostatní smluvní strany a organizace, které k tomu mají předpoklady, mohou pomoci rovněž při usnadňování převodu technologií.

6. Při uskutečňování závazků podle odstavce 2 konference smluvních stran povolí smluvním stranám, které jsou uvedeny v příloze I a jsou v procesu transformace na tržní hospodářství, určitou míru flexibility tak, aby se zvýšila schopnost těchto smluvních stran zabývat se změnou klimatu, s ohledem na dřívější úroveň antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol.

7. Rozsah, v jakém budou smluvní strany rozvojových zemí účinně uskutečňovat své závazky obsažené v úmluvě, bude záviset na účinném uskutečnění závazků smluvních stran rozvinutých zemí v souvislosti s finančními zdroji a převodem technologií a bude plně zohledňovat skutečnost, že hospodářský a sociální rozvoj a vymýcení chudoby jsou prvořadými a základními prioritami smluvních stran rozvojových zemí.

8. Při uskutečňování závazků podle tohoto článku zúčastněné smluvní strany náležitě zváží, jaké akce jsou podle této úmluvy nezbytné, včetně akcí souvisejících s financováním, pojištěním a převodem technologií, aby se uspokojily specifické potřeby a zájmy smluvních stran rozvojových zemí plynoucí z nepříznivých účinků změny klimatu nebo z dopadu opatření, které těmto nepříznivým účinkům čelí, a to zvláště:

- v malých ostrovních zemích,
- v zemích s nížinnými pobřežními oblastmi,
- v zemích s aridními a semiaridními oblastmi, zalesněnými oblastmi a s oblastmi náchylnými k úbytku lesů,
- v zemích s oblastmi náchylnými k přírodním katastrofám,
- v zemích s oblastmi náchylnými k suchu a desertifikaci,
- s vysokým znečištěním ovzduší ve městech,
- v zemích s oblastmi křehkých ekosystémů, včetně horských ekosystémů,
- v zemích, jejichž hospodářství je velmi závislé na příjmu z produkce, zpracování a exportu nebo na spotřebě fosilních paliv a příslušných energeticky náročných výrobků,
- v zemích bez přístupu k moři a v tranzitních zemích.

Konference smluvních stran může případně přijmout další opatření s ohledem na tento odstavec.

9. Smluvní strany ve svých opatřeních týkajících se financování a převodu technologií plně přihlédnou ke konkrétním potřebám a zvláštním situacím v nejméně rozvinutých zemích.

10. Smluvní strany, v souladu s článkem 10, přihlédnou při uskutečňování závazků úmluvy k situaci smluvních stran, a zvláště smluvních stran rozvojových zemí, jejichž hospodářství je ohroženo nepříznivými účinky

opatření, kterými čelí změně klimatu. To se týká zvláště smluvních stran, jejichž hospodářství je silně závislé na příjmu z produkce, zpracování a exportu nebo na využívání takových fosilních paliv, pro něž tyto smluvní strany nemohou bez vážných obtíží nalézt alternativy.

Článek 5

Výzkum a systematická sledování

Při uskutečňování svých závazků podle čl. 4 odst. 1 písm. g) smluvní strany:

- a) podporují a podle potřeby dále rozvíjejí mezinárodní a mezivládní programy a sítě nebo organizace určené k definování, řízení, posuzování a financování výzkumu, shromažďování údajů a k systematickému sledování a berou přitom v úvahu snahu zamezit zdvojení těchto snah;
- b) podporují mezinárodní a mezivládní úsilí k posílení systematického sledování, kapacit a možností státního vědeckého a technického výzkumu, zvláště v rozvojových zemích, usnadňují přístup k údajům a analýzám získaným z oblastí mimo rámec národní působnosti;
- c) berou v úvahu zvláštní zájmy a potřeby rozvojových zemí a spolupracují při rozšiřování jejich endogenních kapacit a možností podílet se na úsilí podle písmen a) a b).

Článek 6

Vzdělávání, odborné vzdělávání a povědomí veřejnosti

Při uskutečňování svých závazků podle čl. 4 odst. 1 písm. i) smluvní strany:

- a) na národní a případně subregionální a regionální úrovni v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy a v rámci svých odpovídajících možností podporují a usnadňují:
  - i) rozvíjení a provádění programů vzdělávání a programů týkajících se povědomí veřejnosti se zaměřením na změnu klimatu a její účinky,
  - ii) přístup veřejnosti k informacím, které se týkají změny klimatu a jejích účinků,
  - iii) účast veřejnosti v akcích zaměřených na změnu klimatu a její účinky a při vyvíjení odpovídajících protipatření,
  - iv) výchovu vědeckého, technického a řídicího personálu;
- b) na mezinárodní úrovni, při vzájemné spolupráci a kde je to vhodné, s využitím stávajících subjektů, podporují:
  - i) rozvoj a výměnu materiálů o výchově a povědomí veřejnosti v oblasti změny klimatu a jejích účinků,
  - ii) rozvoj a provádění vzdělávacích a výchovných programů, včetně posilování státních institucí, a výměny nebo přidělování pracovníků pro výuku expertů v této oblasti, zvláště pro rozvojové země.

Článek 7

Konference smluvních stran

1. Zřizuje se konference smluvních stran.

2. Konference smluvních stran, jako nejvyšší orgán této úmluvy, pravidelně přezkoumá provádění této úmluvy a jakýchkoli souvisejících právních dokumentů, které konference smluvních stran přijme, a v rámci svého mandátu učiní rozhodnutí, která jsou nezbytná pro účinné provádění této úmluvy. K dosažení tohoto cíle:

- a) pravidelně zkoumá závazky smluvních stran a institucionální opatření v rámci úmluvy, a to z hlediska cílů úmluvy, zkušeností získaných při jejím provádění a vývoje vědeckých a technických poznatků;
- b) podporuje a usnadňuje výměnu informací o opatřeních, která smluvní strany přijaly ve věci změny klimatu a jejích účinků, a to při zohlednění různosti okolností, odpovědností a schopností smluvních stran a jejich závazků v rámci úmluvy;
- c) na žádost dvou či více smluvních stran usnadňuje koordinaci opatření, která byla přijata ve věci změny klimatu a jejích účinků, a to při zohlednění různosti okolností, odpovědností a schopností smluvních stran a jejich závazků v rámci úmluvy;
- d) v souladu s cílem a ustanoveními úmluvy podporuje a vede práce na rozvoji a pravidelném zlepšování srovnatelných metodologií, které má schválit konference smluvních stran, mimo jiné za účelem přípravy inventur skleníkových plynů ze zdrojů a snížení pomoci propadů a pro hodnocení účinnosti opatření k omezení emisí a podpoře odstraňování těchto plynů;
- e) na základě všech dostupných informací a v souladu s opatřeními úmluvy posuzuje provádění úmluvy smluvními stranami, celkovou účinnost opatření přijatých na základě této úmluvy, zvláště v oblasti životního prostředí a v oblasti sociální a hospodářské, a stejně tak i kumulativní dopady a míru přiblížení se k cíli;
- f) zvažuje a přijímá pravidelné zprávy o provádění úmluvy a zajišťuje jejich zveřejňování;
- g) připravuje doporučení v jakékoli záležitosti nezbytné pro provádění úmluvy;
- h) usiluje o mobilizaci finančních zdrojů v souladu s čl. 4 odst. 3, 4 a 5 a s článkem 11;

- i) zřizuje pomocné orgány, jaké se jeví nezbytné pro provádění úmluvy;
- j) přezkoumává zprávy předložené pomocnými orgány a poskytuje jim obecné pokyny;
- k) konsensem schvaluje a přijímá jednací řád a finanční pravidla pro vlastní činnost a pro pomocné orgány;
- l) vyhledává a využívá podle potřeby služby, spolupráci a informace nabízené příslušnými mezinárodními, mezivládními i nevládními organizacemi;
- m) vykonává takové další funkce, které jsou potřebné k dosažení cíle úmluvy, stejně tak jako všechny další funkce svěřené jí touto úmluvou.

3. Na svém prvním zasedání přijme konference smluvních stran vlastní jednací řád a rovněž jednací řád pro pomocné orgány ustavené na základě úmluvy, včetně postupů při rozhodování v záležitostech, které nejsou zatím obsaženy v rozhodovacích postupech určených úmluvou. Takové postupy mohou zahrnovat specifické určení většiny vyžadované pro přijetí určitých rozhodnutí.

4. První zasedání konference smluvních stran svolá dočasný sekretariát podle článku 21 a koná se nejpozději rok po dni vstupu této úmluvy v platnost. Dále se budou běžná zasedání konference smluvních stran konat každý rok, nerozhodne-li konference smluvních stran jinak.

5. Mimořádná zasedání konference smluvních stran se konají v termínech, které považuje konference smluvních stran za nezbytné, nebo na písemnou žádost některé ze smluvních stran za předpokladu, že během šesti měsíců ode dne, kdy sekretariát sdělil tuto žádost smluvním stranám, bude žádost podpořena alespoň jednou třetinou smluvních stran.

6. Organizace spojených národů, její specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, stejně jako členské státy či státy se statutem pozorovatele, které nejsou zatím stranou úmluvy, se mohou zúčastnit zasedání konference smluvních stran jako pozorovatelé. Jakákoli instituce nebo agentura, vnitrostátní nebo mezinárodní, vládní či nevládní, která má kvalifikaci v záležitostech uvedené úmluvy a která uvědomila sekretariát o svém přání účastnit se zasedání konference smluvních stran v roli pozorovatele, může být přijata, pokud nejméně jedna třetina smluvních stran nepředloží námitky. Přijetí a účast pozorovatelů je předmětem jednacího řádu schváleného konferencí smluvních stran.

Článek 8

Sekretariát

1. Zřizuje se sekretariát.
2. Funkce sekretariátu jsou:
  - a) připravovat zasedání konference smluvních stran a jejích pomocných orgánů ustavených na základě úmluvy a poskytovat jim veškeré požadované služby,
  - b) shromažďovat a rozšiřovat zprávy, které jsou mu předloženy,
  - c) poskytovat na základě požadavku pomoc smluvním stranám, zvláště smluvním stranám rozvojových zemí, při sestavování a předávání informací, které jsou vyžadovány v souladu s úmluvou,
  - d) připravovat zprávy o své činnosti a předkládat je konferenci smluvních stran,
  - e) zajišťovat nezbytnou koordinaci se sekretariáty příslušných mezinárodních orgánů,
  - f) pod obecným dohledem konference smluvních stran vstupovat do správních a smluvních ujednání, která jsou žádoucí pro účinný výkon jeho funkcí,
  - g) vykonávat další funkce sekretariátu specifikované v úmluvě a v kterémkoli z jejích protokolů a takové další funkce, které určí konference smluvních stran.
3. Na svém prvním zasedání jmenuje konference smluvních stran stálý sekretariát a učiní opatření pro jeho fungování.

Článek 9

Pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství

1. Zřizuje se pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství, aby poskytoval konferenci smluvních stran a podle potřeby jejím dalším pomocným orgánům aktuální informace a rady týkající se vědeckých a technologických záležitostí se vztahem k úmluvě. Tento orgán je otevřený účasti všech smluvních stran a je mnohaoborový. Je složen ze zástupců vlád příslušných pro danou odbornost. Pravidelně informuje konferenci smluvních stran o všech aspektech své činnosti.

2. Pod vedením konference smluvních stran a v součinnosti se stávajícími příslušnými mezinárodními orgány tento orgán:

- a) poskytuje posouzení stavu vědeckého poznání ve vztahu ke změně klimatu a jejím účinkům;
- b) připravuje vědecká posouzení účinků opatření, která byla přijata v rámci provádění úmluvy;

- c) identifikuje inovační, účinné a nejnovější technologie a know-how a poskytuje rady o způsobech a prostředcích podpory vývoje nebo o převodu těchto technologií;
  - d) poskytuje rady o vědeckých programech, o mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji ve vztahu ke změně klimatu a o způsobech a prostředcích k podpoře rozšiřování vlastních kapacit v rozvojových zemích;
  - e) odpovídá na vědecké, technologické a metodologické otázky, které tomuto orgánu položí konference smluvních stran a její pomocné orgány.
3. Funkce a podmínky činnosti tohoto orgánu může dále rozpracovat konference smluvních stran.

Článek 10

Pomocný orgán pro provádění úmluvy

1. Zřizuje se pomocný orgán pro provádění úmluvy, který je nápomocen konferenci smluvních stran při hodnocení a zpracování přehledu účinného provádění úmluvy. Tento orgán je otevřen účasti všech smluvních stran a je složen ze zástupců vlád, kteří jsou odborníky v záležitostech souvisejících se změnou klimatu. O všech aspektech své práce pravidelně informuje konferenci smluvních stran.

2. Tento orgán pod vedením konference smluvních stran:

- a) zvažuje informace sdělené v souladu s čl. 12 odst. 1 a hodnotí všeobecný souhrnný účinek postupů jednotlivých smluvních stran s přihlédnutím k nejnovějším vědeckým poznatkům týkajícím se změny klimatu;
- b) zvažuje informace získané v souladu s čl. 12 odst. 2 s cílem pomoci konferenci smluvních stran při provádění přezkoumání podle čl. 4 odst. 2 písm. d);
- c) vhodným způsobem napomáhá konferenci smluvních stran při přípravě a provádění jejích rozhodnutí.

Článek 11

Finanční mechanismus

1. Definuje se mechanismus pro poskytování finančních zdrojů v podobě grantů či úlev, včetně převodu technologií. Provádí se pod dohledem a kontrolou konference smluvních stran, která rozhodne o strategii, programových prioritách a o kritériích způsobilosti ve vztahu k této úmluvě. Jeho provoz bude svěřen jednomu nebo několika ze stávajících mezinárodních subjektů.

2. Finanční mechanismus má rovnocennou a vyváženou účast všech zúčastněných smluvních stran v rámci průhledného systému řízení.

3. Konference smluvních stran a subjekt či subjekty pověřené provozem finančního mechanismu se dohodnou na opatřeních, jimiž shora uvedené odstavce uvedou v činnost, včetně:

- a) způsobů zajištění, aby financované projekty vztahující se ke změně klimatu byly v souladu se strategií, programovými prioritami a kritérii způsobilosti tak, jak je určila konference smluvních stran;
- b) způsobů, podle kterých bude možné určitá finanční rozhodnutí znovu prověřit s ohledem na tyto strategie, programové priority a kritéria způsobilosti;
- c) předkládání pravidelných zpráv konferenci smluvních stran příslušnými subjekty o jejich finančních operacích v souladu s požadavkem kontrolovatelnosti podle shora uvedeného odstavce 1;
- d) určení výše finanční částky nezbytné a dostupné pro provádění této úmluvy předvídatelným a identifikovatelným způsobem a určení podmínek, za kterých bude tato částka pravidelně přezkoumávána.

4. Na svém prvním zasedání učiní konference smluvních stran opatření k uskutečnění výše uvedených zásad, přičemž přezkoumá a vezme v úvahu prozatímní opatření uvedená v čl. 21 odst. 3 a rozhodne, zda tato prozatímní ustanovení budou zachována. Během následujících čtyř let konference smluvních stran přezkoumá finanční mechanismus a přijme příslušná opatření.

5. Smluvní strany rozvinutých zemí mohou poskytovat a smluvní strany rozvojových zemí mohou využívat finanční zdroje k provádění úmluvy prostřednictvím bilaterálních, oblastních a dalších multilaterálních vazeb.

Článek 12

Poskytování informací o provádění úmluvy

1. V souladu s čl. 4 odst. 1 poskytne každá smluvní strana konferenci smluvních stran prostřednictvím sekretariátu tyto informace:

- a) národní inventury antropogenních emisí ze zdrojů a snížení pomocí propadů všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a to v rozsahu svých možností, při využití srovnatelných metodologií rozvinutých a dohodnutých konferencí smluvních stran;
- b) všeobecný popis kroků učiněných nebo předpokládaných stranou s ohledem na provádění úmluvy;

- c) jakékoli další údaje, které považuje smluvní strana za relevantní pro dosažení cíle úmluvy a které považuje za vhodné zahrnout do svého sdělení, včetně případných údajů relevantních pro odhad celosvětových trendů emisí.
2. Každá smluvní strana rozvinuté země a každá další smluvní strana uvedená v příloze I zahrne do svého sdělení tyto informace:
- podrobný popis přístupů a opatření, které přijala k uskutečnění svých závazků podle čl. 4 odst. 2 písm. a) a b);
  - konkrétní odhad účinků přístupů a opatření podle písmene a) na antropogenní emise ze zdrojů a snížení pomocí propadů skleníkových plynů za období podle čl. 4 odst. 2 písm. a).
3. Navíc každá smluvní strana rozvinutých zemí a každá smluvní strana uvedená v příloze II zahrne podrobnosti o opatřeních přijatých v souladu s čl. 4 odst. 3, 4 a 5.
4. Smluvní strany rozvojových zemí mohou dobrovolně navrhnout projekty k financování, včetně zvláštních technologií, materiálů, vybavení, technik či postupů, které jsou nutné k provádění takových projektů, a současně s tím, je-li to možné, odhadovat všechny dodatečné náklady na snížení emisí a zvýšené odbourávání skleníkových plynů, stejně tak jako z toho vyplývající zisk.
5. Každá smluvní strana rozvinutých zemí a každá další smluvní strana uvedená v příloze I uskuteční své úvodní sdělení do šesti měsíců po dni, kdy pro ni vstoupí úmluva v platnost. Každá smluvní strana, která není uvedena v příloze, uskuteční úvodní sdělení do tří let po dni, kdy pro ni vstoupí úmluva v platnost, nebo od obdržení finančních prostředků v souladu s čl. 4 odst. 3. Smluvní strany, které patří k nejméně rozvinutým zemím, mohou uskutečnit své úvodní sdělení podle vlastního uvážení. Konference smluvních stran určí frekvenci dalších sdělení pro všechny smluvní strany s tím, že vezme v úvahu různý časový rozvrh uvedený v tomto odstavci.
6. Informace poskytované smluvními stranami podle tohoto článku předá sekretariát co nejdříve konferenci smluvních stran a příslušným pomocným orgánům. Postupy předávání informací mohou být dále v případě nutnosti zvažovány konferencí smluvních stran.
7. Od svého prvního zasedání učiní konference smluvních stran na požádání opatření, která usnadní smluvním stranám rozvojových zemí získávat technickou a finanční podporu při zajišťování a předávání informací podle tohoto článku, jakož i při identifikaci technických a finančních potřeb spojených s navrhovanými projekty a opatřeními podle článku 4. Tato podpora může být poskytnuta ostatními smluvními stranami, příslušnými mezinárodními organizacemi a popřípadě i sekretariátem.
8. Jakákoli skupina smluvních stran může, v souladu se zásadami přijatými konferencí smluvních stran a pokud to konferenci smluvních stran předem oznámí, vypracovat společné sdělení o plnění svých závazků ve smyslu tohoto článku, a to za předpokladu, že toto sdělení bude obsahovat informace za všechny tyto smluvní strany o plnění jejich individuálních závazků vyplývajících z úmluvy.
9. Informace, obdržené sekretariátem a označené jako důvěrné, budou v souladu s kritérii, která zavede konference smluvních stran, sekretariátem shromažďovány tak, aby byla zaručena jejich důvěrnost, a to dříve, než budou poskytnuty dalším orgánům podílejícím se na výměně a přezkoumávání informací.
10. S ohledem na odstavec 9 a aniž jsou dotčeny schopnosti jednotlivých smluvních stran zveřejnit kdykoli své sdělení, zpřístupní sekretariát veřejnosti sdělení smluvní strany podle tohoto článku, jakmile je předloženo konferenci smluvních stran.

Článek 13

Řešení otázek provádění úmluvy

Konference smluvních stran na svém prvním zasedání zváží založení multilaterálního konzultačního procesu, který bude na požádání k dispozici všem smluvním stranám a který bude řešit otázky týkající se provádění úmluvy.

Článek 14

Urovnávání sporů

1. V případě sporu mezi dvěma nebo více smluvními stranami o výklad nebo uplatňování této úmluvy hledají sporné strany řešení jednáním nebo jakýmkoli jiným smírným prostředkem urovnávání sporů podle vlastní volby.

2. Při ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě nebo kdykoli později může strana sporu, která není regionální organizací hospodářské integrace, předat písemné prohlášení depozitáři, že ve věci sporu o výklad nebo uplatňování této úmluvy uznává jeden nebo oba z následujících prostředků urovnávání sporů za závazný *ipso facto* a bez další dohody ve vztahu k jakékoli straně sporu, která přijala stejný závazek:

- a) postoupení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru;
- b) rozhodčí řízení v souladu s postupy, které mají strany sporu přijmout na zasedání výkonného orgánu, jak nejdříve to bude možné, formou přílohy o rozhodčím řízení.

Strana sporu, která je regionální organizací hospodářské integrace, může učinit prohlášení s podobným účinkem ve vztahu k rozhodčímu řízení v souladu s postupy podle písmene b).

3. Prohlášení učiněné podle odstavce 2 zůstane v platnosti, dokud neuplyne doba stanovená v souladu s podmínkami jeho platnosti nebo do uplynutí tří měsíců od uložení písemného oznámení o jeho odvolání u depozitáře.

4. Nové prohlášení, oznámení o jeho odvolání nebo vypršení prohlášení neovlivní žádným způsobem řízení dosud projednávané před Mezinárodním soudním dvorem nebo před rozhodčím soudem, pokud se strany sporu nedohodnou jinak.

5. Kromě případu, kdy strany sporu přijaly stejný prostředek urovnávání sporů podle odstavce 2, pokud by po dvanácti měsících po oznámení sporu jednou ze stran nebyly strany sporu schopny spor urovnat prostředkem podle odstavce 1, postoupí se spor na žádost kterékoli z těchto stran ke smíření.

6. Na žádost jedné strany sporu se ustaví smírčí komise. Tato komise se skládá ze stejného počtu členů jmenovaných jednotlivými zúčastněnými stranami nebo, pokud strany sporu sdílejí stejný zájem na smíření, skupinou s tímto zájmem, a předsedou, kterého společně zvolí takto jmenovaní členové.

7. Další způsoby smírčího řízení budou co nejdříve přijaty konferencí smluvních stran v příloze o smírčím řízení.

8. Ustanovení tohoto článku se uplatní na každý příslušný právní dokument, který konference smluvních stran přijme, pokud tento dokument nestanoví jinak.

Článek 15

Změny úmluvy

1. Změny této úmluvy mohou být navrženy kteroukoli smluvní stranou.

2. Změny úmluvy se přijímají na běžném zasedání konference smluvních stran. Znění každé navrhované změny úmluvy sdělí sekretariát smluvním stranám alespoň šest měsíců před zasedáním, na němž se má rozhodnout o jejím přijetí. Sekretariát rovněž sdělí navrhované změny signatářům úmluvy a pro informaci též depozitáři.

3. Smluvní strany vyvinou veškeré úsilí, aby ve věci navrhovaných změn úmluvy dosáhly dohody konsensem. Jestliže všechny snahy o konsensus byly vyčerpány a nebylo dosaženo žádné dohody, změna se jako poslední východisko přijme tříčtvrtinovou většinou hlasů smluvních stran přítomných a hlasujících na zasedání. Přijatou změnu předá sekretariát depozitáři, který ji rozešle všem smluvním stranám.

4. Listiny o přijetí změny se uloží u depozitáře. Změna přijatá v souladu s odstavcem 3 vstoupí v platnost pro smluvní strany, které ji přijaly, devadesátým dnem po dni, kdy depozitář obdržel listinu o jejím přijetí alespoň třemi čtvrtinami stran úmluvy.

5. Změna vstoupí v platnost pro kteroukoli další smluvní stranu devadesát dní po dni jejího uložení listiny o přijetí uvedené změny u depozitáře.

6. Pro účely tohoto článku se „přítomnými a hlasujícími smluvními stranami“ rozumějí smluvní strany přítomné a hlasující buď kladně, nebo záporně.

Článek 16

Přijetí a změny příloh úmluvy

1. Přílohy úmluvy tvoří její nedílnou část, a pokud není výslovně stanoveno jinak, odkaz na úmluvu je současně odkazem na kteroukoli její přílohu. Aniž je dotčeno ustanovení čl. 14 odst. 2 písm. b) a článku 7, přílohy se omezí na seznamy, formuláře a na další popisné materiály vědeckého, technického, procesního nebo správního charakteru.

2. Přílohy úmluvy se navrhují a přijímají podle čl. 15 odst. 2, 3 a 4.

3. Příloha přijatá v souladu s odstavcem 2 vstoupí v platnost pro všechny smluvní strany úmluvy šest měsíců po dni, kdy depozitář oznámil těmto smluvním stranám její přijetí, s výjimkou smluvních stran, které písemně upozornily depozitáře během uvedené doby, že tuto přílohu nepřijímají. Pro smluvní strany, které stáhly své sdělení o nepřijetí, vstoupí příloha v platnost devadesátým dnem po dni, kdy oznámení o takovém stažení obdržel depozitář.

4. Návrh, přijetí a vstup v platnost změn příloh úmluvy je předmětem stejného postupu, jako je v případě návrhu, přijetí a vstupu v platnost příloh úmluvy v souladu s odstavci 2 a 3.

5. Jestliže přijetí přílohy nebo změny přílohy obsahuje změnu úmluvy, nevstoupí taková příloha nebo taková změna přílohy v platnost po tu dobu, pokud nevstoupí v platnost příslušná změna úmluvy.

Článek 17

Protokoly

1. Na kterémkoli řádném zasedání může konference smluvních stran přijímat protokoly k úmluvě.
2. Znění jakéhokoli navrhovaného protokolu bude sděleno smluvním stranám prostřednictvím sekretariátu alespoň šest měsíců před takovým zasedáním.
3. Požadavky pro vstup v platnost jakéhokoli protokolu se stanoví touto úmluvou.
4. Pouze smluvní strany úmluvy mohou být stranami protokolu.
5. Rozhodnutí v rámci určitého protokolu mohou učinit pouze smluvní strany, kterých se protokol týká.

Článek 18

Hlasovací právo

1. Každá strana úmluvy má jeden hlas, nestanoví-li odstavec 2 jinak.
2. Organizace regionální hospodářské integrace, v záležitostech, na něž se vztahují její pravomoci, smí uplatňovat své hlasovací právo s počtem hlasů rovným počtu svých členských států, které jsou stranami úmluvy. Taková organizace neuplatní své hlasovací právo, jestliže toto právo uplatní kterýkoli z jejích členských států, a naopak.

Článek 19

Depozitář

Depozitářem úmluvy a protokolů přijatých v souladu s článkem 17 je generální tajemník Organizace spojených národů.

Článek 20

Podpis

Tato úmluva je otevřena k podpisu pro členské státy Organizace spojených národů nebo kteroukoli jejich specializovanou agenturu nebo pro smluvní strany statutu Mezinárodního soudního dvora a pro organizace regionální hospodářské integrace v Riu de Janeiru během Konference OSN o životním prostředí a rozvoji a poté v sídle Organizace spojených národů v New Yorku od 20. června 1992 do 19. června 1993.

Článek 21

Prozatímní opatření

1. Funkce sekretariátu podle článku 8 vykonává prozatímně sekretariát, který byl ustanoven Valným shromážděním OSN rezolucí 45/212 ze dne 21. prosince 1990, a to až do uskutečnění první konference smluvních stran.

2. Vedoucí prozatímního sekretariátu uvedeného v odstavci 1 úzce spolupracuje s Mezivládním panelem o změně klimatu, aby bylo zajištěno, že komise může reagovat na potřebu objektivního vědeckého a technického poradenství. Konzultovány mohou být rovněž ostatní příslušné vědecké orgány.

3. Mezinárodním subjektem pověřeným provozem finančního mechanismu ve smyslu článku 11 bude Globální fond pro životní prostředí rozvojového programu Organizace spojených národů, Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí a Mezinárodní banky pro rekonstrukci a rozvoj, a to na prozatímní bázi. V této souvislosti bude Globální fond pro životní prostředí vhodně rekonstruován a členství v něm se všeobecně rozšíří tak, aby byly splněny požadavky článku 11.

Článek 22

Ratifikace, přijetí, schválení nebo přistoupení

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení státy a organizacemi regionální hospodářské integrace. Úmluva je otevřena pro přistoupení počínaje dnem, kdy bude uzavřena pro podpis. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení jsou uloženy u deponitáře.

2. Každá organizace regionální hospodářské integrace, která se stane stranou úmluvy, aniž by se stranou

úmluvy stal kterýkoli její členský stát, je vázána všemi závazky podle této úmluvy. V případě takových organizací, kdy jeden nebo více jejich členských států je stranou této úmluvy, organizace a její členské státy rozhodnou o příslušných odpovědnostech za výkon svých závazků podle úmluvy. V takových případech organizace a její členské státy nebudou moci vykonávat práva podle úmluvy současně.

3. Ve svých listinách o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení organizace regionální hospodářské integrace vyhlásí rozsah svých pravomocí v záležitostech upravovaných úmluvou. Tyto organizace uvědomí rovněž depozitáře, který obratem uvědomí smluvní strany o jakýchkoli podstatných úpravách v rozsahu jejich pravomocí.

Článek 23

Vstup v platnost

1. Úmluva vstupuje v platnost devadesátým dnem po dni uložení padesáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení.

2. Pro každý stát nebo organizaci regionální hospodářské integrace, které ratifikují, přijmou nebo schválí úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení padesáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení, vstupuje úmluva v platnost devadesátým dnem po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení tímto státem nebo organizací regionální hospodářské integrace.

3. Pro účely odstavců 1 a 2 nepovažuje se každá listina uložená organizací regionální hospodářské integrace za doplňkovou k listinám, které uložily její členské státy.

Článek 24

Výhrady

K této úmluvě nemohou být učiněny žádné výhrady.

Článek 25

Odstoupení

1. Kdykoli po uplynutí tří let ode dne vstupu této úmluvy v platnost pro určitou smluvní stranu může tato smluvní strana od úmluvy odstoupit písemným oznámením depozitáři.

2. Každé takové odstoupení nabude účinku po uplynutí jednoho roku ode dne jeho obdržení depozitářem nebo k pozdějšímu datu, které může být upřesněno v oznámení o odstoupení.

3. Jakákoli smluvní strana, která odstupuje od úmluvy, bude pokládána za odstoupivší rovněž od jakéhokoli protokolu, jehož je stranou.

Článek 26

Platná znění

Prvopis této úmluvy, jejíž znění v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském mají stejnou platnost, je uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupci k této úmluvě své podpisy.

V New Yorku devátého května tisíc devět set devadesát dva.

PŘÍLOHA I

Austrálie	Maďarsko ^a
Belgie	Německo
Bělorusko ^a	Nizozemsko
Bulharsko ^a	Norsko
Československo ^a	Nový Zéland
Dánsko	Polsko ^a
Estonsko ^a	Portugalsko
Evropské společenství	Rakousko
Finsko	Rumunsko ^a
Francie	Ruská federace ^a
Irsko	Řecko
Island	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
Itálie	Spojené státy americké
Japonsko	Španělsko
Kanada	Švédsko
Litva ^a	Švýcarsko
Lotyšsko ^a	Turecko
Lucembursko	Ukrajina ^a

^a Země, kde probíhá proces přechodu k tržnímu hospodářství.

PŘÍLOHA II

Austrálie
Belgie
Dánsko
Evropské společenství
Finsko
Francie
Irsko
Island
Itálie
Japonsko
Kanada
Lucembursko
Německo

Nizozemsko
Norsko
Nový Zéland
Portugalsko
Rakousko
Řecko
Spojené království Velké Británie a Severního Irska
Spojené státy americké
Španělsko
Švédsko
Švýcarsko
Turecko